

Załącznik nr 1
do Uchwały nr.....
Rady Gminy Damnica
z dnia ..... 2009 r.

PLAN ODNOWY

DLA SOŁECTWA WIELOGŁOWY

NA LATA 2009 - 2015

GMINA DAMNICA

SPIS TREŚCI:

1. Charakterystyka sołectwa Wielogłowy.....	3
1.1 Rys historyczny.....	3
1.2 Położenie sołectwa.....	4
1.3 Ludność na terenie sołectwa.....	5
1.4 Charakterystyka ogólna.....	5
2. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości.....	7
2.1 Zasoby naturalne.....	7
2.2 Turystyka.....	7
2.3 Zabytki.....	8
3. Analiza SWOT.....	12
4. Wizja sołectwa Wielogłowy.....	13
5. Priorytety, cele i działania do zrealizowania w sołectwie Wielogłowy w latach 2009-2015.....	14
6. Harmonogram realizacji zadania.....	17

1. Charakterystyka sołectwa Wielogłowy

1.1 Rys historyczny

Miejscowość wzmiankowana po raz pierwszy w 1625 roku jako Vilgelow. W 1633 roku właścicielem wsi był von Below, a już w 1645 wieś przeszła w ręce von Woytena. Właściciele Vilgelow często się zmieniali. Była m.in. w posiadaniu rodzin von Somnitz i von Krow. Ci ostatni sprzedali wieś w 1730 roku kapitanowi Ernstowi Ludwikowi von Below. W 1804 roku wieś przejął na własność radca śledczy ze Słupska (Stolp) Christian Friedrich Schroder i należała ona do niego aż do śmierci w 1859 roku. W 1884 roku wieś przeszła w ręce mistrza jeździeckiego Kellermanna. Ostatnią panią majątku, do 1945 roku, była Margarete von Duisburg.

Obecny widok na pałac w Wielogłowach:

1.2 Położenie sołectwa

Sołectwo Wielogłowy położone jest w Gminie Damnica, w powiecie słupskim, w zachodniej części województwa pomorskiego. Stanowi ono jedno z 17 sołectw Gminy Damnica. Sołectwo Wielogłowy jest najbardziej wysuniętą na zachód w stronę miasta Słupska częścią gminy.

Źródło: www.powiatslupsk.info

Sąsiaduje z terenami sołectw: Saborze i Zagórzycza, oraz od zachodu bezpośrednio przylega do terenów należących administracyjnie do Gminy Słupsk.

Ze względów geograficznych wieś Wielogłowy leży na Wysoczyźnie Damnickiej. Jest to kraina geograficzna rozciągająca się między rzeką Słupią i Łupawą, która wyraźnie się wyodrębnia z otaczających ją regionów.

Funkcję ośrodka gminnego i obsługę mieszkańców w tym zakresie pełni siedziba gminy – miejscowość Damnica. Korzystne usytuowanie i bliskość Słupska powoduje, że mieszkańcy sołectwa mają lepszy dostęp do dóbr kultury, urzędów administracji publicznej oraz komunikacji co stwarza, że sołectwa pełnią funkcję mieszkaniową i istnieje możliwość jej rozwinięcia.

W studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego wytyczono następujące Kierunki Zagospodarowania przestrzennego dla tych miejscowości:

- Gospodarka rolna i leśna,
- Mieszkalnictwo,
- Turystyka i rekreacja,

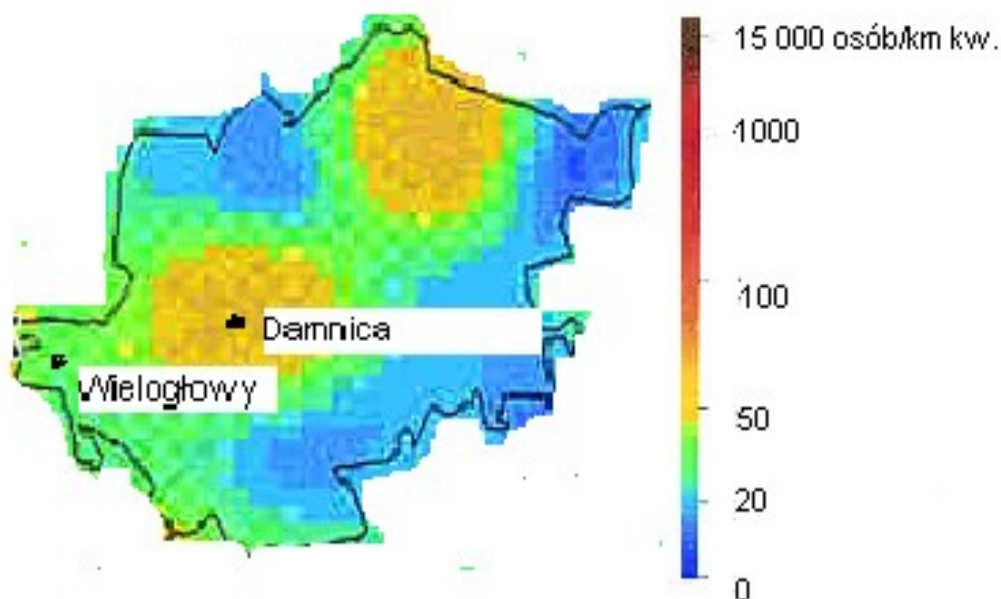
1.3 Ludność na terenie sołectwa

Na dzień 31 grudnia 2008r. według ewidencji ludności jaką posiada Urząd Gminy Damnica, sołectwo zamieszkiwało 158 osób, co stanowi 2,4 % wszystkich mieszkańców gminy. Struktura ludności kształtuje się następująco:

	<i>Wielogłowy</i>
Ogólna liczba mieszkańców	158
w tym mężczyźni	79
w tym kobiety	79
Mieszkańcy w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat)	40
Mieszkańcy w wieku produkcyjnym (18 – 60 lat)	102
Mieszkańcy w wieku poprodukcyjnym (powyżej 60 lat)	16

Gęstość zaludnienia waha się między 20 a 50 osób na 1 km².

GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA

Rys. 1 Inf. zaczerpnięta z danych Urzędu Marszałkowskiego Woj. Pomorskiego.

1.4 Charakterystyka ogólna

Wielogłowy – jedno z 17 sołectw Gminy Damnica. Obejmuje jedną miejscowość – Wielogłowy. Wieś położona jest w odległości około 13 km od miejscowości gminnej oraz około 9 km od miasta Słupska. Do samej wsi nie dojeżdżają autobusy MZK Słupsk ani PKS. Wielogłowy połączone są bezpośrednio drogą powiatową nr 1131G o długości 2 km z drogą krajową nr 6.

Charakterystyczną cechą krajobrazu kulturowego wsi jest historyczna sieć gospodarki wielkoobszarowej gospodarki rolnej. Dominującą formą zabudowy, do 1945 roku, była tzw. wieś folwarczna z dominującym zespołem zabudowy pałacowo-parkowym, którą po zakończeniu II wojny światowej przejęły Państwowe Gospodarstwa Rolne. Do początku lat 60 XX w. zabudowa wsi pokrywała się w większości ze strukturą dawnego majątku ziemskiego. Jednak intensyfikacja działalności PGR-ów w latach 60 i 70 XX w. przyczyniła się do wystąpienia niekorzystnych przekształceń w strukturze przestrzennej i krajobrazowej wsi Wielogłowy. Pojawiły się nowe formy zabudowy mieszkaniowej w postaci min. 3 wielokondygnacyjnych budynków mieszkalnych oraz gospodarczej min. Wielkopowierzchniowe zabudowania inwentarzowe doprowadziły do dezintegracji oraz degradacji historycznego układu przestrzennego wsi. Według zachowanych zabudowań można by wnioskować, że charakter zabudowy ma układ szeregowy wzorowanych na typie ulicowym, lecz charakteryzujący się większą regularnością.

Wielogłowy są typową miejscowością popegeerowską. Zabudowa wsi składa się głównie z domków jednorodzinnych; lecz znajdują się tu również 2 bloki.

W miejscowości brak kanalizacji i oczyszczalni ścieków. Na terenie wsi funkcjonuje segregacja odpadów – przy głównej drodze ustawione są pojemniki do selektywnej zbiórki odpadów. Każde gospodarstwo posiada indywidualny system grzewczy, a paliwem jest drewno lub węgiel.

Mieszkańcy z terenu sołectwa są zatrudniani głównie w firmach prywatnych, zlokalizowanych w pobliskim mieście Słupsku. Brak w miejscowości zakładu pracy zatrudniającego większą liczbę pracowników.

2. Inwentaryzacja zasobów słu^żących odnowie miejscowości

2.1 Zasoby naturalne

Sołectwo Wielogłowy położone jest na terenie obrębu geodezyjnego Wielogłowy. Wielogłowy są jednym z mniejszych sołectw na terenie Gminy Damnica. Jego ogólna powierzchnia to 436,8 ha, co stanowi zaledwie 2,6 % powierzchni gminy.

Na terenie sołectwa dominują gleby bielicoziemne na piaskach i brunatnoziemne na glinach, co stanowi podstawę do rozwoju rolnictwa. Dlatego też Wielogłowy są sołectwem typowo rolniczym. Aż 82% gruntów stanowią użytki rolne (358,85 ha) a 11,3% pastwiska (49,2 ha). Pozostałe formy użytkowania gruntów to: tereny zabudowane 11,5 ha, łąki 2,9 ha, nieużytki 2,4 ha.

Pomniki przyrody na terenie sołectwa:

1. Buk zwyczajny (odmiana purpurowa) – obwód 401cm, pierśnica 129cm, wysokość 24m, park;
2. Dąb szypułkowy – obwód 425cm, pierśnica 137cm, wysokość 27m, park;
3. Dąb szypułkowy – obwód 310cm, pierśnica 100cm, wysokość 27m, park;
4. Jesion wyniosły – obwód 394cm, pierśnica 127cm, wysokość 26m, park;
5. Jesion wyniosły – obwód 300cm, pierśnica 97cm, wysokość 27m, park;
6. Jesion wyniosły – obwód 394cm, pierśnica 127cm, wysokość 27m, park;
7. Klon pospolity – obwód 248cm, pierśnica 80cm, wysokość 24m, park;
8. Klon pospolity – obwód 290cm, pierśnica 93cm, wysokość 24m, park;

2.2 Turystyka

W chwili obecnej brak na terenie sołectwa bazy turystycznej oraz przebiegu tras turystycznych. Jednak z uwagi na fakt, że przez okoliczne sołectwa przebiegają trasy rowerowe, planuje się utworzyć szlak rowerowy i włączyć go w istniejącą sieć dróg rowerowych.

Ponadto pałac znajdujący się w Wielogłowach oraz istniejąca zabudowa gospodarcza są atrakcją dla amatorów obiektów tego typu.

2.3 Zabytki

Wykaz obiektów w ewidencji konserwatorskiej i w rejestrze zabytków:

I. OBIEKTY ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

1. Pałac wybudowany w 1887r., murowany, neoklasycystyczny, przebudowany w 1910r., piętrowy i czterokondygnacyjną wieżą; jego właścicielem byli Kellermanowie.

Pałac wraz z parkiem stanowi dominantę architektoniczną i krajobrazową wsi Wielogłowy. Choć został on przebudowany w 1910r., zachował swe cechy architektury neoklasycystycznej. Został zbudowany na planie prostokąta z wysuniętą częścią środkową ozdobioną portykiem. Jest zauważalna symetria w zabudowie, pewnego rodzaju harmonia i rytm powtarzających się elementów. Fasada o linii prostej bez wygięć i zaokrągleń.

2. Zespół folwarczny, murowany, ewid.:
- a. domy pracowników folwarcznych, k. XIX w.
  - b. stajnia, k. XIX w.
  - c. obora, 1852r., przebudowana 1921r.
  - d. stodoła, połowa XIXw., przebudowana w latach 20-tych XX w.
  - e. spichlerz, 1925r.
  - f. garaże, koniec XIX w.
  - g. kuźnia, lata 20-te XX w.

Obecny widok na zabudowania gospodarcze:

II. PARKI

1. Park naturalistyczny z końca XIX/początku XX w., powierzchnia 1,5 ha, ewid.

Wokół pałacu zlokalizowany jest park o powierzchni 1,5 ha. Park został założony pod koniec XIX/początku XX w., bynajmniej tak można wnioskować po wieku zachowanego tam drzewostanu oraz charakterystyce stylu w jakim został założony. Jest to typowy ogród naturalistyczny. Roślinność uformowano w naturalne grupy, kępy oraz wyeksponowano

pojedyncze drzewa. Posiada swobodny charakter kompozycji zieleni, który dopełniają także "zapożyczone widoki", czyli wybiegające z ogrodu daleko w krajobraz osie widokowe - na rozległe łąki i pola uprawne.

Zabytki sztuki ogrodowej ulegają degradacji pod wpływem wielu czynników do których należą min.: upływ czasu, brak odpowiedniej konserwacji, niewłaściwe użytkowanie. Park w Wielogłowach został najbardziej zdewastowany po 1945 roku kiedy to przeszedł pod władanie Państwowego Gospodarstwa Rolnego. Zaniebdany, niewłaściwie wtedy użytkowany bardzo stracił na swej dawnej świetności.

Aktualny widok na pałac i znajdujący się za nim park:

III. CMENTARZE

1. Cmentarz poniemiecki. znajduje się po prawej stronie starej drogi (utwardzonej kamieniami polnymi), łączącej Wielogłowy z Grąsinem. Cmentarz posadowiony jest na planie kwadratu o powierzchni ok. 700 m kwadratowych. Otoczony jest murem zbudowanym z polnych kamieni. W 2007 roku zachowanych było jedynie 6 mogił, z których 4 są bezimiennie.

Nazwiska zmarłych, możliwe do odczytania w roku 2007

Nazwisko	Imię	Tytuł / oznaczenie	Data urodzenia	Data śmierci
Bandura	Lilli	zginęła tragicznie	18.03.1958	28.09.1965
Preuchhoff	Franz	Bürstenmache r	30.03.1875	brak daty

3. Analiza SWOT

	<i>MOCNE STRONY</i>	<i>SŁABE STRONY</i>
<i>wewnętrzne</i>	<ul style="list-style-type: none"> ● Położenie w pobliżu drogi krajowej nr 6 Szczecin – Gdańsk ● Czyste środowisko i duży udział obszarów leśnych wokół sołectwa ● Wysoka przydatność gleb dla produkcji rolnej ● Położenie w pobliżu miasta Słupsk 	<ul style="list-style-type: none"> ● Bezrobocie ● Słabe wykształcenie społeczeństwa wsi ● Marazm społeczny ● Patologie społeczne ● Niska świadomość społeczna ● Mało wykształconej młodzieży ● Brak silnego lidera wiejskiego ● Brak silnych wspólnych tradycji ● Brak przedsiębiorstw i zakładów pracy
	<i>SZANSE</i>	<i>ZAGROŻENIA</i>
<i>zewnętrzne</i>	<ul style="list-style-type: none"> ● Współpraca z jednostką samorządu terytorialnego ● Likwidacja bezrobocia ● Rozwój turystyki, agroturystyki ● Dopłaty i programy rozwojowe dla rolnictwa ● Młodzi wykształceni ludzie ● Właściwe zagospodarowanie terenów przyległych do drogi krajowej S-6 	<ul style="list-style-type: none"> ● Odływ młodych i wykształconych ludzi ze środowiska wiejskiego ● Marginalizacja gospodarcza wsi ● Pogłębienie bezrobocia ● Brak stabilizacji w planowaniu przestrzennym

4. Wizja Sołectwa Wielogłowy

SOŁECTWO Wielogłowy w 2015 roku to podmiejski obszar zrównoważonego rozwoju, atrakcyjny dla mieszkańców i nowych osiedleńców

Mieszkańcy sołectwa podczas spotkań nad opracowaniem niniejszego planu rozwoju wskazali wiele potrzeb i działań realizacyjnych. Z uwagi na ich wielkość i ograniczone możliwości organizacyjno - finansowe wystąpiła konieczność wyboru priorytetów dla osiągnięcia celów strategicznych.

Podstawą tego wyboru stał się stopień ważności i pilności z punktu widzenia wzrostu poziomu życia mieszkańców sołectwa, stymulowania rozwoju społeczno- gospodarczego oraz ochrony środowiska i dziedzictwa kulturowego.

5. Priorytety, cele i działania do zrealizowania w sołectwie Wielogłowy w latach 2009 – 2015

Priorytet 1. Aktywizacja Rekreacyjno – Sportowa, Kulturowa i Edukacyjna

Cel 1. Utworzenie bazy sportowo – rekreacyjnej

Działania:

1. Organizacja placu sportowo – rekreacyjnego jako centrum miejscowości
Jest to inwestycja, która zaspokoi potrzeby osób w różnym wieku. Dzieciom da miejsce, gdzie wraz z mamami będą mogły w okresie od wiosny do jesieni spędzić czas na świeżym powietrzu. Młodym ludziom umożliwi rozwój fizyczny oraz pozwoli na poprawę kondycji sportowej. Ponadto organizacja gier zespołowych pozwoli na integrację młodzieży, zachęcenie jej do aktywnego spędzenia wolnego czasu oraz upowszechnienia kultury sportu i kibicowania. Dla starszych mieszkańców przewidziano organizację miejsca pod ognisko oraz stołów i ławek, gdzie będzie można spotkać się, porozmawiać, zorganizować zebranie wiejskie czy letnią imprezę pod gołym niebem przy ognisku z kiełbaskami. Plac sportowo – rekreacyjny będzie więc pełnił funkcję miejsca spotkań i organizacji imprez na świeżym powietrzu, co w obliczu braku świetlicy wiejskiej stanowi bardzo rozwiązanie. Mieszkańcy sołectwa będą mogli zintegrować się ze sobą i z mieszkańcami sąsiednich miejscowości.
2. Wyznaczenie ścieżki rowerowej łączącej wieś z sąsiednimi sołectwami
Ścieżka rowerowa ułatwi korzystanie mieszkańcom z rowerów, zarówno w celach rekreacyjnych (organizacja wycieczek rodzinnych), jak i w pokonywaniu w okresie od wiosny do jesieni drogi do miejsc zatrudnienia.
3. Organizacja placu zabaw dla najmłodszych
Zagospodarowanie terenu poprzez postawienie kilku huśtawek, zjeżdżalni, drabinek itp. wpłynie korzystnie na wizerunek miejscowości, sprawi ogromną radość maluchom, a ich mamom ułatwi opiekę.

Cel 2. Utworzenie miejsca spotkań dla mieszkańców

Działania:

1. Budowa świetlicy wiejskiej w Wielogłowach oraz jej wyposażenie
Inwestycja wynika z konieczności posiadania miejsca dla organizacji spotkań mieszkańców sołectwa oraz szerzenia więzi międzyludzkich. W świetlicy będą mogli przebywać zarówno młodzi mieszkańcy sołectwa, spędzając w bezpiecznym miejscu jesienne i zimowe wieczory, jak i ci starsi. Świetlica pozwoliłaby zrzeszyć kobiety z Wielogłów i utworzyć Koło Gospodyń Wiejskich. Świetlica będzie więc miejscem

pozwalającym na promocję wsi oraz zaspokajającym potrzeby integracji mieszkańców. Zakup odpowiedniego wyposażenia pozwoli na organizację w świetlicy uroczystości typu przyjęcia komunijne, imieniny itp.

Priorytet 2. Rozwój infrastruktury

Cel 1. Infrastruktura wodociągowa i kanalizacyjna wsi

Działania:

1. Budowa kanalizacji w Wielogłowach

Wielogłowy jako jedna z niewielu wsi z terenu gminy nie posiada kanalizacji. Wybudowanie sieci pozwoli na ochronę środowiska naturalnego w obrębie sołectwa.

Cel 2. Poprawa stanu dróg wewnętrznych oraz oświetlenia ulic

Działania:

1. Budowa chodnika łączącego wieś z drogą krajową nr 6

2. Budowa chodników i krawężników w całej wsi

3. Uzupełnienie oświetlenia ulicznego

Na terenie sołectwa drogi wewnętrzne oraz infrastruktura towarzysząca są w słabym stanie technicznym, który pogorsza bezpieczeństwo mieszkańców i przyjezdnych oraz pogarsza wizerunek miejscowości. We wsi brakuje chodnika oraz oświetlenia drogi prowadzącej do wsi. Budowa chodnika i instalacja lamp wzdłuż drogi poprawi bezpieczeństwo mieszkańców i przejezdnych.

Priorytet 3. Estetyzacja wsi

Cel 1. Poprawa wizerunku wsi

Działania:

1. Malowanie budynków i porządkowanie obejść

2. Wykonanie nasadzeń drzew i krzewów

Wykonanie prac pozwoli na zwiększenie estetyki w całej miejscowości oraz przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności miejscowości dla potencjalnych inwestorów i mieszkańców.

Priorytet 4. Aktywizacja społeczna i gospodarcza

Cel 1. Aktywizacja środowisk wiejskich

Działania:

1. Organizacja szkoleń dla rolników

2. Organizacja szkoleń dla bezrobotnych

Projekt zakłada organizację kursów i szkoleń dla rolników i bezrobotnych z terenu sołectwa, a także z gminy Damnica. O dofinansowanie projektu mieszkańcy będą się starać z Wojewódzkiego Urzędu Pracy lub Powiatowego Urzędu Pracy w Słupsku.

Cel 2. Wzmocnienie więzi lokalnej społeczności

Działania:

1. Organizacja imprez okolicznościowych i festynów

Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Damnicy przy współudziale mieszkańców sołectwa Wielogłowy zajmie się organizowaniem imprez okolicznościowych, festynów, dożynek, dnia kobiet, koncertów, zabaw wiejskich itp. Pozwoli to na integrację środowiska wiejskiego i budowanie wspólnych tradycji.

6. Harmonogram realizacji zadań

L.p.	Nazwa zadania	Szacunkowy koszt wykonania	Termin wykonania	Źródło finansowania
PRIORYTET 1 <i>Aktywizacja Rekreacyjno – Sportowa, Kulturowa i Edukacyjna</i>				
Cel 1 Utworzenie bazy sportowo – rekreacyjnej				
1.	Organizacja placu sportowo – rekreacyjnego jako centrum miejscowości	50 000,00	2009	Gmina Damnica, praca własna mieszkańców, środki zewnętrzne/unijne – PROW – Odnowa Wsi
2.	Wyznaczenie ścieżki rowerowej łączącej wieś z sąsiednimi sołectwami	3 000,00	2010	Gmina Damnica, praca własna mieszkańców
3.	Organizacja placu zabaw dla najmłodszych	50 000,00	2014	Gmina Damnica, praca własna mieszkańców, środki zewnętrzne/unijne – PROW – Odnowa Wsi
Cel 2 Utworzenie miejsca spotkań dla mieszkańców				
1.	Budowa świetlicy wiejskiej w Wielogłowach oraz jej wyposażenie	1 500 000,00	2013-2015	GOKiS, Gmina Damnica, praca własna mieszkańców, środki zewnętrzne/unijne
PRIORYTET 2 <i>Rozwój infrastruktury</i>				
Cel 1 Infrastruktura wodociągowa i kanalizacyjna wsi				
1.	Budowa kanalizacji w Wielogłowach	740 000,00	2010-2011	Gmina Damnica
Cel 2 Poprawa stanu dróg wewnętrznych oraz oświetlenia ulic				
1.	Budowa chodnika łączącego wieś z drogą krajową nr 6	50 000,00	2009-2010	Gmina Damnica/Starostwo Powiatowe w Słupsku
2.	Budowa chodników i krawężników w całej wsi	250 000,00	2010-2015	Gmina Damnica/Starostwo Powiatowe w Słupsku
3.	Uzupełnienie oświetlenia ulicznego	50 000,00	2010-2015	Gmina Damnica

PRIORYTET 3 <i>Estetyzacja wsi</i>				
Cel 1 Poprawa wizerunku wsi				
1.	Malowanie budynków i porządkowanie obejść	2 000,00	2009-2015	Praca własna mieszkańców
2.	Wykonanie nasadzeń drzew i krzewów	5 000,00	2009-2015	Praca własna mieszkańców
PRIORYTET 4 <i>Aktywizacja społeczna i gospodarcza</i>				
Cel 1 Aktywizacja środowisk wiejskich				
1.	Organizacja szkoleń dla rolników	2 000,00	2009-2015	PUP Słupsk, WUP, ODR
2.	Organizacja szkoleń dla bezrobotnych	2 000,00	2009-2015	PUP Słupsk, WUP
Cel 2 Wzmocnienie więzi lokalnej społeczności				
1.	Organizacja imprez okolicznościowych i festynów w nowo utworzonej świetlicy wiejskiej i na boisku	5 000,00	2009-2015	GOKiS, Gmina Damnica, praca własna mieszkańców

Pozyskanie środków na realizację poszczególnych przedsięwzięć planowane jest z następujących źródeł:

1. budżetu Gminy Damnica,
2. dotacji celowych,
3. PROW,
4. RPO WP 2007-2013,
5. WFOŚiGW
6. Innych programów niż ww.
7. Istniejących programów ministerialnych, samorządowych wyższych szczebli,
8. porozumienia (sponsorzy).
9. wkładu własnego mieszkańców miejscowości.